

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 7ης Ιουλίου 2016 *

«Προδικαστική παραπομπή — Ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας — Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις — Διεθνής δικαιοδοσία και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις — Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 — Άρθρο 23 — Ρήτρα περιληφθείσα στους γενικούς όρους — Συναίνεση των μερών όσον αφορά τους εν λόγω όρους — Κύρος και σαφήνεια μιας ρήτρας αυτού του είδους»

Στην υπόθεση C-222/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Récsi Törnépyszék (δικαστήριο του Récs, Ουγγαρία) με απόφαση της 4ης Μαΐου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 15 Μαΐου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

Hőszig Kft.

κατά

Alstom Power Thermal Services,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους Μ. Pešič, πρόεδρο τμήματος, C. Toader (εισηγήτρια), Α. Rosas, Α. Prechal και Ε. Jarašiusas, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Μ. Szpunar

γραμματέας: V. Tourrès, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 21ης Ιανουαρίου 2016,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Alstom Power Thermal Services, εκπροσωπούμενη από τον S. M. Békési, ügyvéd,
- η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους Μ. Z. Fehér και G. Κοός,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους Α. Tokár και Μ. Wilderspin,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 7ης Απριλίου 2016,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ουγγρική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 10, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη I) (ΕΕ 2008, L 177, σ. 6), και του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1, στο εξής: κανονισμός Βρυξέλλες I).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Hőszig Kft. και της Alstom Power Thermal Services (στο εξής: Alstom), η οποία είναι δικαιοδόχος της εταιρίας Technos et Compagnie (στο εξής: Technos), όσον αφορά την εκτέλεση συμβάσεων που έχουν συναφθεί μεταξύ των μερών, και ως προς τις οποίες αμφισβητείται, δυνάμει ρήτρας παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, το κατά πόσον το αιτούν δικαστήριο έχει διεθνή δικαιοδοσία προς εκδίκαση της εν λόγω ένδικης διαφοράς.

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός Ρώμη I

- 3 Το άρθρο 1 του κανονισμού Ρώμη I ορίζει το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του. Η παράγραφος 2 του ως άνω άρθρου προβλέπει ότι αποκλείονται από το εν λόγω πεδίο εφαρμογής ορισμένες περιπτώσεις, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται, στο σημείο ε' της παραγράφου αυτής, οι «συμφωνίες διαιτησίας και επιλογής δικαστηρίου».
- 4 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού ορίζει:
«Η σύμβαση διέπεται από το δίκαιο που επέλεξαν τα μέρη. Η επιλογή πρέπει να γίνεται ρητώς ή να συνάγεται σαφώς από τις διατάξεις της σύμβασης ή τα δεδομένα της υπόθεσης. Με την επιλογή τους τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να επιλέγουν το εφαρμοστέο δίκαιο στο σύνολο ή σε μέρος μόνο της σύμβασης.»
- 5 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει τα εξής:
«Ελλείψει επιλογής του εφαρμοστέου στη σύμβαση δικαίου σύμφωνα με το άρθρο 3 και με την επιφύλαξη των άρθρων 5 έως 8, το εφαρμοστέο δίκαιο στη σύμβαση καθορίζεται ως εξής:
[...]
β) η σύμβαση παροχής υπηρεσιών διέπεται από το δίκαιο της χώρας στην οποία ο πάροχος υπηρεσίας έχει τη συνήθη διαμονή του
[...].»
- 6 Το άρθρο 10 του ίδιου κανονισμού, με τίτλο «Συναίνεση και ουσιαστικό κύρος», έχει ως εξής:
«1. Η ύπαρξη και το κύρος της σύμβασης ή μιας διάταξής της διέπονται από το δίκαιο που θα ήταν εφαρμοστέο σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, αν η σύμβαση ή η διάταξη ήταν έγκυρη.

2. Ωστόσο, ένα συμβαλλόμενο μέρος, προκειμένου να αποδείξει ότι δεν έχει συναινέσει, μπορεί να επικαλεσθεί το δίκαιο της χώρας όπου έχει τη συνήθη διαμονή του, αν από τις περιστάσεις συνάγεται ότι δεν θα ήταν λογικό να καθορισθεί το αποτέλεσμα της συμπεριφοράς του σύμφωνα με το δίκαιο που ορίζεται στην παράγραφο 1.»

Ο κανονισμός Βρυξέλλες I

7 Οι αιτιολογικές σκέψεις 11 και 14 του κανονισμού Βρυξέλλες I έχουν ως εξής:

«(11) Οι κανόνες δικαιοδοσίας πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας και να βασίζονται στην αρχή της γενικής δωσιδικίας της κατοικίας του εναγομένου και η δωσιδικία αυτή πρέπει να ισχύει πάντοτε, εκτός από μερικές συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου το επίδικο αντικείμενο ή η αυτονομία των μερών δικαιολογεί άλλο συνδετικό παράγοντα. [...]

[...]

(14) Η αυτονομία των μερών μιας σύμβασης όσον αφορά τον καθορισμό του αρμοδίου δικαστηρίου πρέπει να τηρείται με την επιφύλαξη των αποκλειστικών βάσεων δικαιοδοσίας που προβλέπονται από τον ανά χείρας κανονισμό, εκτός εάν πρόκειται για συμβάσεις ασφάλισης, καταναλωτών και εργασίας, όπου επιτρέπεται μόνον περιορισμένη αυτονομία.»

8 Το άρθρο 5 του κανονισμού αυτού ορίζει:

«Πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος:

1) α) ως προς διαφορές εκ συμβάσεως, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου εκπληρώθηκε ή οφείλει να εκπληρωθεί η παροχή·

[...]».

9 Στο κεφάλαιο II, που τιτλοφορείται «Διεθνής δικαιοδοσία», το άρθρο 23 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο περιλαμβάνεται στο τμήμα 7, με τίτλο «Παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας», έχει ως εξής:

«1. Αν τα μέρη, από τα οποία ένα τουλάχιστον έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους, συμφώνησαν ότι ένα δικαστήριο ή τα δικαστήρια κράτους μέλους θα δικάζουν τις διαφορές που έχουν προκύψει ή που θα προκύψουν από συγκεκριμένη έννομη σχέση, το δικαστήριο αυτό ή τα δικαστήρια του κράτους αυτού έχουν διεθνή δικαιοδοσία. Αυτή η δικαιοδοσία είναι αποκλειστική εκτός αν τα μέρη συμφώνησαν άλλως. Μια τέτοια συμφωνία διεθνούς δικαιοδοσίας πρέπει να καταρτισθεί:

α) είτε γραπτά είτε προφορικά με γραπτή επιβεβαίωση·

β) είτε υπό τύπο ανταποκρινόμενο στην πρακτική που έχουν καθιερώσει οι συμβαλλόμενοι στις μεταξύ τους σχέσεις·

γ) είτε στο διεθνές εμπόριο, υπό τύπο ανταποκρινόμενο στις συνήθειες τις οποίες τα μέρη γνωρίζουν ή οφείλουν να γνωρίζουν και οι οποίες είναι ευρέως γνωστές σ' αυτού του είδους την εμπορική δραστηριότητα και τηρούνται τακτικά από τους συμβαλλόμενους σε συμβάσεις, του είδους για το οποίο πρόκειται, στη συγκεκριμένη εμπορική δραστηριότητα.

2. Κάθε διαβίβαση διά της ηλεκτρονικής οδού που επιτρέπει μεταγενέστερη πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας λογίζεται ότι έχει καταρτισθεί “γραπτά”.

[...]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 10 Η Technos, νομικό πρόσωπο με έδρα τη Γαλλία, επιδίωξε να συμμετάσχει στην εκτέλεση ορισμένων έργων σε υφιστάμενες μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες είναι εγκατεστημένες στη Γαλλία. Προς τούτο, κάλεσε τη Hőszig να της υποβάλει διάφορες προσφορές προκειμένου η Hőszig να συμβάλει, ως υπεργολάβος, στην εκτέλεση των έργων αυτών. Ως εκ τούτου, στις 18 Αυγούστου 2009 η Technos απέστειλε στη Hőszig, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, κατάλογο των μεταλλικών σκελετών που επρόκειτο ενδεχομένως να της ζητηθεί να κατασκευάσει, περιγραφή των τεχνικών προϋποθέσεων καθώς και τους γενικούς όρους συναλλαγών της Technos (όπως ίσχυαν τον Δεκέμβριο του 2008) (στο εξής: γενικοί όροι).
- 11 Κατόπιν της κοστολογημένης προσφοράς που υπέβαλε η Hőszig βάσει των πληροφοριών αυτών, τα μέρη συνήψαν εξ αποστάσεως σειρά συμβάσεων προμήθειας για την παραγωγή μεταλλικών σκελετών που επρόκειτο να κατασκευαστούν στην Ουγγαρία και να τοποθετηθούν στις μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Τα μέρη δεν αμφισβητούν ότι η σύναψη της παλαιότερης εκ των συμβάσεων αυτών έλαβε χώρα στις 16 Δεκεμβρίου 2010 (στο εξής: πρώτη σύμβαση).
- 12 Τα προαναφερθέντα μέρη κατέληξαν σε συμφωνία όσον αφορά αρκετές άλλες διατάξεις των συμβάσεων και όσον αφορά ορισμένες τροποποιήσεις προς τον σκοπό της εκτελέσεως των έργων. Στον κατάλογο υπό τον τίτλο «Επισυναπτόμενα έγγραφα», ο οποίος περιλαμβανόταν στο έγγραφο επικυρώσεως της πρώτης συμβάσεως, απαριθμούνταν τα εξής έγγραφα:
- «1) το παρόν δελτίο παραγγελίας·
- 2) οι τεχνικές προδιαγραφές υπ' αριθ. T91000001/1200, C·
- 3) οι γενικοί όροι συναλλαγών της Technos (όπως ίσχυαν τον Δεκέμβριο του 2008)·
- τα έγγραφα έχουν εφαρμογή με τη σειρά αυτή.»
- 13 Στην τελευταία σελίδα της συμβάσεως αυτής, που έχει συνταχθεί στην αγγλική γλώσσα, προβλεπόταν, επίσης, ότι «[στο] δελτίο παραγγελίας απαριθμείται το σύνολο των απαραίτητων για την εκτέλεση της παραγγελίας εγγράφων και πληροφοριών. Οφείλετε να βεβαιωθείτε ότι έχετε στη διάθεσή σας τα έγγραφα αυτά με την προσήκουσα αναφορά, καθώς και τα συνοδευτικά τους έγγραφα. Εάν δεν τα έχετε, παρακαλείσθε να ζητήσετε εγγράφως τα ελλείποντα έγγραφα».
- 14 Επιπλέον, στην τελευταία παράγραφο της εν λόγω συμβάσεως προβλεπόταν ότι «ο προμηθευτής δηλώνει ότι έχει λάβει γνώση και αποδέχεται τους όρους του παρόντος δελτίου παραγγελίας, τους ισχύοντες γενικούς όρους συναλλαγών που επισυνάπτονται ως παράρτημα, καθώς και τους όρους ενδεχόμενης συμβάσεως-πλαίσιου ή συμφωνίας».
- 15 Κατά το σημείο 23.1 των γενικών όρων:
- «[T]ο δελτίο παραγγελίας καθώς επίσης και η ερμηνεία του διέπονται από το γαλλικό δίκαιο. Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τις συμβάσεις διεθνούς πώλησεως εμπορευμάτων της 11ης Απριλίου 1980 δεν έχει εφαρμογή.

Κάθε αναφεύμενη ή σχετιζόμενη με το κύρος, τους όρους, την εκτέλεση ή την ακύρωση της παραγγελίας διαφορά που δεν μπορεί να επιλυθεί με φιλικό διακανονισμό μεταξύ των μερών υπάγεται στην αποκλειστική και πρώτου και τελευταίου βαθμού δικαιοδοσία των δικαστηρίων του Παρισιού, περιλαμβανομένων των συνοπτικών διαδικασιών, των αποφάσεων περί αναστολής και των ασφαλιστικών μέτρων».

- 16 Μεταξύ των μερών ανέκυψε διαφορά ως προς την εκτέλεση των συμβάσεων, κατόπιν της οποίας η Hőszig άσκησε, στις 31 Οκτωβρίου 2013, αγωγή ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ως δικαστηρίου που έχει διεθνή δικαιοδοσία βάσει του τόπου εκπληρώσεως της συνομολογηθείσας παροχής.
- 17 Προς στήριξη της αγωγής της, η Hőszig προβάλλει κατ' ουσίαν ότι η επιλογή του γαλλικού δικαίου σαφώς δεν θα αποτελούσε, από τη σκοπιά της, εύλογη συμπεριφορά από πλευράς αποτελεσμάτων, κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 2, του κανονισμού Ρώμη I, καθώς, αφενός, αντικείμενο των συμβάσεων ήταν τα προϊόντα που κατασκεύαζε, αφετέρου, τόπος εκτελέσεως των εν λόγω συμβάσεων ήταν οι εγκαταστάσεις της στην Ουγγαρία, με αποτέλεσμα η συνολική διαδικασία κατασκευής έως την παράδοση στον πελάτη να έχει λάβει χώρα στο κράτος αυτό.
- 18 Ως εκ τούτου, η Hőszig υποστηρίζει ότι η σχέση μεταξύ των γενικών όρων και των διαφόρων συμβάσεων που συνήψαν τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα του ουγγρικού δικαίου. Στηριζόμενη στην ουγγρική νομοθεσία, εκτιμά ότι οι γενικοί όροι δεν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των εν λόγω συμβάσεων. Επομένως, κατά τη γνώμη της Hőszig, ο περιλαμβανόμενος στους ως άνω γενικούς όρους καθορισμός του εφαρμοστέου δικαίου δεν ασκεί επιρροή και θα πρέπει να εφαρμοστεί το ουγγρικό δίκαιο, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού Ρώμη I.
- 19 Στη συνέχεια, όσον αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία, η Hőszig διατείνεται ότι, δεδομένου ότι οι γενικοί όροι δεν αποτελούν μέρος του όλου πλέγματος των συμβάσεων, η εν λόγω διεθνής δικαιοδοσία θα πρέπει να απονεμηθεί στα ουγγρικά δικαστήρια, κατ' εφαρμογή του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού Βρυξέλλες I.
- 20 Τέλος, η Hőszig υποστηρίζει ότι, έστω και αν υποτεθεί ότι οι γενικοί όροι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των συμβάσεων που συνήψαν τα συμβαλλόμενα μέρη, η ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας που περιλαμβάνεται στους εν λόγω γενικούς όρους δεν συνάδει με τις απαιτήσεις του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I, καθώς με την εν λόγω ρήτρα γίνεται μνεία στα «δικαστήρια του Παρισιού». Κατά τη Hőszig, δεδομένου ότι η πόλη του Παρισιού (Γαλλία) δεν είναι κράτος, με την έκφραση αυτή δεν ορίζεται συγκεκριμένο δικαστήριο, αλλά το σύνολο των δικαστηρίων που βρίσκονται εντός των ορίων της πόλεως αυτής.
- 21 Η Alstom προέβαλε ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας του αιτούντος δικαστηρίου. Επικαλείται, προς τούτο, τους γενικούς όρους οι οποίοι, κατά τη γνώμη της, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των συμβάσεων. Επομένως, κατά την Alstom, το αιτούν δικαστήριο δεν διαθέτει, δυνάμει του σημείου 23.1 των γενικών όρων, διεθνή δικαιοδοσία προς εκδίκαση της διαφοράς της κύριας δίκης.
- 22 Κατά την Alstom, το άρθρο 10, παράγραφος 2, του κανονισμού Ρώμη I δίδει στη Hőszig τη δυνατότητα να αποδείξει ότι δεν έχει παράσχει τη συναίνεσή της όσον αφορά τη σύμβαση ή κάποια από τις διατάξεις της, επικαλούμενη προς τούτο το δίκαιο της χώρας στην οποία έχει τη συνήθη διαμονή της, ήτοι της Ουγγαρίας, αν από τις περιστάσεις συνάγεται ότι δεν θα ήταν εύλογο να καθορισθεί η εκ μέρους της παροχή συναίνεσεως με γνώμονα το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο, κατ' αρχήν, δυνάμει του εν λόγω κανονισμού. Κατά την άποψη της Alstom, εν προκειμένω θα ήταν απολύτως εύλογο να «καθορισθεί το αποτέλεσμα της συμπεριφοράς», κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 2, του κανονισμού Ρώμη I, της Hőszig με γνώμονα το γαλλικό δίκαιο, καθόσον αυτή η τελευταία εταιρία ήταν υπεργολάβος αναδόχου διαγωνισμού για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων που είχε διενεργηθεί στη Γαλλία σχετικά με την εκτέλεση έργων σε μια γαλλική μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

- 23 Επιπλέον, κατά την Alstom, η ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας που περιλαμβάνεται στο σημείο 23.1 των γενικών όρων συνάδει απολύτως προς το περιεχόμενο του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I, στο μέτρο που τα δικαστήρια της πόλεως του Παρισιού αποτελούν δικαστήρια κράτους μέλους, ήτοι της Γαλλικής Δημοκρατίας. Η Alstom υποστηρίζει ότι η προτεινόμενη από τη Hőszig συσταλτική ερμηνεία δεν λαμβάνει υπόψη την αιτιολογική σκέψη 14 του εν λόγω κανονισμού, κατά την οποία πρέπει να τηρείται η αυτονομία των συμβαλλομένων μερών μιας συμβάσεως.
- 24 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά, όσον αφορά την προβαλλόμενη από την Alstom ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας, ότι πρέπει να διευκρινιστεί αν οι γενικοί όροι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του όλου πλέγματος των συμβάσεων που καταρτίστηκαν μεταξύ των μερών. Συναφώς, επιβάλλεται να προσδιορισθεί ποιες είναι οι «περιστάσεις», κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 2, του κανονισμού Ρώμη I, οι οποίες πρέπει να ληφθούν υπόψη προκειμένου να αξιολογηθεί το ζήτημα σε ποιον βαθμό η Hőszig έχει παράσχει τη συναίνεσή της όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής των γενικών όρων.
- 25 Σε περίπτωση που, βάσει του δικαίου του κράτους όπου η Hőszig έχει τη συνήθη διαμονή της, το ως άνω δικαστήριο καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι εν λόγω γενικοί όροι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του όλου αυτού πλέγματος των συμβάσεων, τότε θα ήταν επιβεβλημένο να προσδιορισθεί αν η ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, η οποία περιέχεται στο σημείο 23.1 των εν λόγω γενικών όρων, πληροί τις απαιτήσεις τις οποίες θέτει το άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I.
- 26 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Pécsi Törnéyszék (δικαστήριο του Pécs) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Ως προς τον κανονισμό Ρώμη I:

- Δύναται εθνικό δικαστήριο κράτους μέλους να ερμηνεύσει την περιεχόμενη στο άρθρο 10, παράγραφος 2, του κανονισμού Ρώμη I φράση “από τις περιστάσεις συνάγεται” υπό την έννοια ότι η εξέταση “των περιστάσεων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη”, προκειμένου να διαπιστωθεί ο εύλογος χαρακτήρας της μη παροχής συναίνεσης κατά το δίκαιο της χώρας στην οποία το συμβαλλόμενο μέρος έχει τη συνήθη διαμονή του, έχει ως αντικείμενο τις περιστάσεις υπό τις οποίες συνήφθη η σύμβαση, το αντικείμενο της συμβάσεως και την εκτέλεσή της;
- Πρέπει το κατ’ άρθρο 10, παράγραφος 2, του κανονισμού Ρώμη I “αποτέλεσμα” που απορρέει από την κατάσταση που περιγράφεται ανωτέρω στην πρώτη περίπτωση να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, εάν γίνει δεκτό ότι από τις περιστάσεις που πρέπει να ληφθούν υπόψη, δεδομένης της επικλήσεως από ένα συμβαλλόμενο μέρος του δικαίου της χώρας που έχει τη συνήθη διαμονή του, συνάγεται ότι η παροχή συναίνεσης για το εφαρμοστέο κατά την παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου δίκαιο δεν ήταν το “λογικό αποτέλεσμα της συμπεριφοράς του μέρους αυτού”, το δικαστήριο οφείλει να εκτιμήσει την ύπαρξη και το κύρος της συμβατικής ρήτρας σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας στην οποία έχει τη συνήθη διαμονή του το συμβαλλόμενο μέρος που προέβη στην επίκληση αυτή;
- Δύναται το δικαστήριο αυτού του κράτους μέλους να ερμηνεύσει τη διάταξη του άρθρου 10, παράγραφος 2, του κανονισμού Ρώμη I υπό την έννοια ότι το δικαστήριο μπορεί να εκτιμά ελεύθερα –λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των επίμαχων περιστάσεων της υποθέσεως– εάν, βάσει των περιστάσεων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, η παροχή συναίνεσης για το εφαρμοστέο κατά το άρθρο 10, παράγραφος 1, δίκαιο δεν ήταν το “λογικό αποτέλεσμα της συμπεριφοράς” του συμβαλλόμενου μέρους;

- Στην περίπτωση που, σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 593/2008, ένα συμβαλλόμενο μέρος επικαλεστεί το δικαίωμα της χώρας στην οποία έχει τη συνήθη διαμονή του προκειμένου να αποδείξει ότι δεν έχει παράσχει τη συναίνεσή του, οφείλει το δικαστήριο κράτους μέλους να λάβει υπόψη του το δικαίωμα της χώρας της συνήθους διαμονής του μέρους αυτού προκειμένου να κρίνει εάν, λαμβανομένων υπόψη των προβαλλόμενων “περιστάσεων”, η συναίνεση του μέρους αυτού για την εφαρμογή συγκεκριμένου δικαίου δεν αποτελούσε εύλογη συμπεριφορά κατά το δικαίωμα αυτό;
- Στην περίπτωση αυτή, αντίκειται στο δικαίωμα της Ένωσης ερμηνεία δικαστηρίου κράτους μέλους κατά την οποία η εξέταση των “περιστάσεων” για τη διαπίστωση του ευλόγου χαρακτήρα της μη συναίνεσης αφορά τις περιστάσεις υπό τις οποίες συνήφθη η σύμβαση, το αντικείμενο της συμβάσεως και την εκτέλεσή της;

2) Ως προς τον κανονισμό Βρυξέλλες I:

- Είναι αντίθετη προς τη διάταξη του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I ερμηνεία δικαστηρίου κράτους μέλους κατά την οποία απαιτείται ο ακριβής καθορισμός του αρμόδιου δικαστηρίου ή αρκεί, λαμβανομένων υπόψη των προβλεπόμενων στην αιτιολογική σκέψη 14 του εν λόγω κανονισμού απαιτήσεων, να συνάγεται σαφώς από τη σύμβαση η βούληση ή η πρόθεση των συμβαλλόμενων μερών;
- Συνάδει προς τις απαιτήσεις του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I ερμηνεία δικαστηρίου κράτους μέλους κατά την οποία ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας περιλαμβανόμενη στους γενικούς όρους συναλλαγών, όπως αυτοί έχουν διατυπωθεί από ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη, και ορίζουσα τα δικαστήρια συγκεκριμένης πόλεως κράτους μέλους –εν προκειμένω του Παρισιού–, στην αποκλειστική και πρώτου και τελευταίου βαθμού δικαιοδοσία των οποίων υπάγονται οι αναφερόμενες ή σχετιζόμενες με το κύρος, την εκτέλεση ή την ακύρωση της παραγγελίας διαφορές που δεν μπόρεσαν να επιλυθούν με φιλικό διακανονισμό μεταξύ των μερών είναι αρκούντως σαφής ώστε να συνάγεται σαφώς από τη διατύπωσή της, λαμβανομένων υπόψη των προβλεπόμενων στην αιτιολογική σκέψη 14 απαιτήσεων, η βούληση ή η πρόθεση των συμβαλλόμενων μερών όσον αφορά το ορισθέν κράτος μέλος;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του δεύτερου ερωτήματος

- 27 Με το δεύτερο ερώτημά του, που πρέπει να εξεταστεί κατά πρώτον, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί κατ’ ουσίαν αν το άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I έχει την έννοια ότι ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία, αφενός, περιλαμβάνεται στους γενικούς όρους συναλλαγών του παραγγελέως που μνημονεύονται στα έγγραφα επικυρώσεως των συμβάσεων μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών και διαβιβάζονται κατά το χρονικό σημείο της συνάψεως των εν λόγω συμβάσεων, και η οποία, αφετέρου, ορίζει ως έχοντα διεθνή δικαιοδοσία τα δικαστήρια συγκεκριμένης πόλεως κράτους μέλους, πληροί τις απαιτήσεις της διατάξεως αυτής σχετικά με τη συναίνεση των συμβαλλόμενων μερών και τη σαφήνεια του περιεχομένου μιας ρήτρας αυτού του είδους.
- 28 Πρέπει να υπομνησθεί κατ’ αρχάς ότι, καίτοι η ερμηνεία ρήτρας παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, προκειμένου να καθορισθούν οι διαφορές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω ρήτρας, απόκειται στο εθνικό δικαστήριο ενώπιον του οποίου προβάλλεται η ρήτρα αυτή (απόφαση της 21ης Μαΐου 2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, σκέψη 67 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία), ωστόσο, κατά το γράμμα του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I, η

διεθνής δικαιοδοσία ενός δικαστηρίου ή των δικαστηρίων κράτους μέλους, η οποία συμφωνήθηκε από τους αντισυμβαλλόμενους μέσω μιας ρήτρας αυτού του είδους, είναι, κατ' αρχήν, αποκλειστική (βλ., σχετικώς, απόφαση της 21ης Μαΐου 2015, El Majdoub, C-322/14, EU:C:2015:334, σκέψη 24).

- 29 Στη συνέχεια, λαμβάνοντας υπόψη τους σκοπούς και τη γενική οικονομία του κανονισμού αυτού, και προκειμένου να διασφαλίζεται η ενιαία εφαρμογή της εν λόγω πράξεως, η έννοια της κατά το άρθρο 23 του κανονισμού αυτού «συμφωνίας διεθνούς δικαιοδοσίας» πρέπει να ερμηνεύεται όχι ως απλή αναγωγή στο εσωτερικό δίκαιο του ενός ή του ετέρου των εμπλεκόμενων κρατών, αλλά ως αυτοτελής έννοια (απόφαση της 7ης Φεβρουαρίου 2013, Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, σκέψη 21 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 30 Τέλος, εφόσον ο κανονισμός Βρυξέλλες I αντικαθιστά, ως προς τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, τη Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων αστικών και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7), όπως τροποποιήθηκε με τις διαδοχικές Συμβάσεις για την προσχώρηση των νέων κρατών μελών στη Σύμβαση αυτή (στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών), η ερμηνεία που έχει δοθεί από το Δικαστήριο όσον αφορά τις διατάξεις της Συμβάσεως αυτής ισχύει και για τις διατάξεις του εν λόγω κανονισμού, όταν οι διατάξεις των δύο αυτών νομοθετημάτων έχουν αντίστοιχο περιεχόμενο (απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2014, flyLAL-Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 31 Όσον αφορά τη διάταξη του άρθρου 17, πρώτο εδάφιο, της εν λόγω Συμβάσεως, την οποία διαδέχθηκε η διάταξη του άρθρου 23 του κανονισμού Βρυξέλλες I, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι μια ρήτρα διεθνούς δικαιοδοσίας, η οποία εξυπηρετεί δικονομικούς σκοπούς, διέπεται από τις διατάξεις της Συμβάσεως των Βρυξελλών, οι οποίες σκοπούν στη δημιουργία ενιαίων κανόνων δικαστικής διεθνούς δικαιοδοσίας (απόφαση της 3ης Ιουλίου 1997, Benincasa, C-269/95, EU:C:1997:337, σκέψη 25).
- 32 Το Δικαστήριο έχει επίσης διευκρινίσει ότι η ίδια η διάταξη αυτή προβλέπει τις τυπικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι ρήτρες παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας και τούτο για να διαφυλάσσεται η ασφάλεια δικαίου και η σύμπτωση βουλήσεως των συμβαλλομένων (βλ., σχετικώς, απόφαση της 16ης Μαρτίου 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, σκέψη 34 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 33 Όσον αφορά τις απαιτήσεις που τίθενται με το άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I, υπενθυμίζεται ότι η διάταξη αυτή θέτει κατ' ουσίαν τυπικές προϋποθέσεις και προβλέπει μια ουσιαστική προϋπόθεση αφορώσα το αντικείμενο μιας ρήτρας αυτού του είδους, η οποία πρέπει να ανάγεται σε συγκεκριμένη έννομη σχέση (βλ., σχετικώς, απόφαση της 20ής Απριλίου 2016, Profit Investment SIM, C-366/13, EU:C:2016:282, σκέψη 23 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 34 Εν προκειμένω, η ουσιαστική προϋπόθεση πληρούται, καθόσον από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι οι διάδικοι της κύριας δίκης συνδέονται μέσω διαφόρων συμβάσεων προμήθειας, τις οποίες συνήψαν μεταξύ τους.
- 35 Όσον αφορά τις τυπικές προϋποθέσεις, πρέπει να υπομνησθεί, αφενός, ότι, κατά το γράμμα του εν λόγω άρθρου 23, παράγραφος 1, μια συμφωνία διεθνούς δικαιοδοσίας, προκειμένου να είναι έγκυρη, πρέπει να έχει καταρτισθεί είτε εγγράφως είτε προφορικώς με γραπτή επιβεβαίωση, ή, τέλος, υπό τύπο ανταποκρινόμενο στην πρακτική που έχουν καθιερώσει οι συμβαλλόμενοι στις μεταξύ τους σχέσεις, ή, στο διεθνές εμπόριο, υπό τύπο ανταποκρινόμενο στις συνήθειες τις οποίες τα μέρη γνωρίζουν ή οφείλουν να γνωρίζουν. Δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, «[κ]άθε διαβίβαση διά της ηλεκτρονικής οδού που επιτρέπει μεταγενέστερη πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας» πρέπει να θεωρείται ότι «έχει καταρτισθεί γραπτά» (απόφαση της 21ης Μαΐου 2015, El Majdoub, C-322/14, EU:C:2015:334, σκέψη 24).

- 36 Αφετέρου, το υποστατό της συγκαταθέσεως των ενδιαφερομένων αποτελεί έναν από τους σκοπούς του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I (βλ., σχετικώς, απόφαση της 21ης Μαΐου 2015, El Majdoub, C-322/14, EU:C:2015:334, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Τούτο δικαιολογείται από τη μέριμνα να προστατεύεται ο ασθενέστερος συμβαλλόμενος, κατά τρόπον ώστε να αποφεύγεται να διέρχονται απαρατήρητες ρήτρες παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, ενσωματωμένες σε σύμβαση με τη βούληση ενός μόνον των συμβαλλομένων (βλ., σχετικώς, απόφαση της 16ης Μαρτίου 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, σκέψη 19 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 37 Ο δικάζων δικαστής οφείλει να εξετάζει, στην έναρξη της δίκης, αν για τη ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας υπήρξε πράγματι συγκατάθεση μεταξύ των μερών, η οποία πρέπει να εκδηλώνεται κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο, λαμβανομένου υπόψη ότι ο τύπος που απαιτεί το άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I έχει, συναφώς, ως λειτουργία να εξασφαλίσει ότι αποδεικνύεται πράγματι η συγκατάθεση αυτή (αποφάσεις της 6ης Μαΐου 1980, Porta-Leasing, 784/79, EU:C:1980:123, σκέψη 5 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και της 21ης Μαΐου 2015, El Majdoub, C-322/14, EU:C:2015:334, σκέψη 29 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 38 Ως εκ τούτου, όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 33 και 34 των προτάσεών του, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η ύπαρξη «συμφωνίας» μεταξύ των μερών κατά την έννοια του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I μπορεί να συναχθεί από το ότι έχουν πληρωθεί οι τυπικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 23, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού.
- 39 Όσον αφορά μια κατάσταση, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, στο πλαίσιο της οποίας η ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας περιλαμβάνεται στους γενικούς όρους, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι μια τέτοια ρήτρα ήταν σύννομη σε περίπτωση κατά την οποία στο ίδιο το κείμενο της υπογραφείσας από τους δύο συμβαλλομένους συμβάσεως γινόταν ρητή παραπομπή στους γενικούς όρους στους οποίους περιλαμβάνεται η εν λόγω ρήτρα (βλ., σχετικώς, αποφάσεις της 16ης Μαρτίου 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, σκέψη 13, καθώς και της 20ής Απριλίου 2016, Profit Investment SIM, C-366/13, EU:C:2016:282, σκέψη 26 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 40 Ωστόσο, τούτο δεν ισχύει παρά μόνο στην περίπτωση ρητής παραπομπής που μπορεί να ελεγχθεί από ένα μέρος μέσω επιδείξεως της συνήθους επιμελείας και εφόσον αποδεικνύεται ότι οι γενικοί όροι που περιλαμβάνουν τη ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας γνωστοποιήθηκαν πράγματι στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος (βλ., σχετικώς, απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 1976, Estasis Saloti di Colzani, 24/76, EU:C:1976:177, σκέψη 12).
- 41 Εν προκειμένω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας περιελήφθη στους γενικούς όρους συναλλαγών της Technos, οι οποίοι μνημονεύονται στα έγγραφα επικυρώσεως των συμβάσεων μεταξύ αυτών των συμβαλλόμενων μερών και διαβιβάζονται κατά το χρονικό σημείο της συνάψεως των εν λόγω συμβάσεων.
- 42 Κατά συνέπεια, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι μια ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις τις οποίες θέτει το άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I.
- 43 Όσον αφορά τη σαφήνεια του περιεχομένου μιας ρήτρας παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, αναφορικώς με τον καθορισμό ενός δικαστηρίου ή των δικαστηρίων κράτους μέλους ως εχόντων διεθνή δικαιοδοσία προς εκδίκαση των διαφορών που έχουν ανακύψει ή πρόκειται να ανακύψουν μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει, ως προς το άρθρο 17 της Συμβάσεως των Βρυξελλών, ότι το κείμενο της διατάξεως αυτής δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απαιτεί να είναι μια ρήτρα αυτού του είδους διατυπωμένη κατά τέτοιον τρόπο ώστε το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία να μπορεί να προσδιοριστεί βάσει του γράμματός της και μόνον. Πράγματι, είναι αρκετό η ρήτρα να προσδιορίζει τα αντικειμενικά στοιχεία ως προς τα οποία

τα μέρη ήλθαν σε συμφωνία για να επιλέξουν το δικαστήριο ή τα δικαστήρια στα οποία επιθυμούν να υποβάλουν τις διαφορές που έχουν ανακύψει ή πρόκειται να ανακύψουν μεταξύ τους. Τα στοιχεία αυτά, τα οποία πρέπει να είναι αρκούντως σαφή ώστε να παρέχουν στον δικάζοντα δικαστή τη δυνατότητα να καθορίσει αν έχει διεθνή δικαιοδοσία, μπορούν εν ανάγκη να συγκεκριμενοποιηθούν από τις ιδιαίτερες περιστάσεις της υποθέσεως (απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2000, Coreck, C-387/98, EU:C:2000:606, σκέψη 15).

- 44 Μια τέτοια ερμηνεία, εμπνεόμενη από τη συνήθη συναλλακτική πρακτική, δικαιολογείται από το γεγονός ότι το άρθρο 23 του κανονισμού Βρυξέλλες I, όπως επιβεβαιώνουν οι αιτιολογικές σκέψεις 11 και 14, στηρίζεται στην αναγνώριση της αυτονομίας της βουλήσεως των μερών ως προς την παρέκταση της διεθνούς δικαιοδοσίας στα δικαστήρια που καλούνται να εκδικάσουν διαφορές που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού (βλ., σχετικώς, αποφάσεις της 9ης Νοεμβρίου 1978, Meeth, 23/78, EU:C:1978:198, σκέψη 5, και της 21ης Μαΐου 2015, El Majdoub, C-322/14, EU:C:2015:334, σκέψη 26).
- 45 Εν προκειμένω, συμφώνως προς τις διαπιστώσεις του αιτούντος δικαστηρίου, δυνάμει της εν προκειμένω επίμαχης ρήτρας παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, «τα δικαστήρια του Παρισιού έχουν αποκλειστική και πρώτου και τελευταίου βαθμού δικαιοδοσία» προς εκδίκαση των διαφορών που επρόκειτο να ανακύψουν μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.
- 46 Ως εκ τούτου, καίτοι με την ως άνω ρήτρα δεν ορίζεται ρητώς το κράτος μέλος στου οποίου τα δικαστήρια τα συμβαλλόμενα μέρη συμφώνησαν να αναγνωρισθεί διεθνής δικαιοδοσία, εντούτοις τα μνημονευόμενα δικαστήρια είναι αυτά της πρωτεύουσας κράτους μέλους, το οποίο, εν προκειμένω, είναι επίσης εκείνο του οποίου το δίκαιο έχει προσδιορισθεί από τα συμβαλλόμενα μέρη ως εφαρμοστέο στη σύμβαση, οπότε δεν χωρεί αμφιβολία περί του ότι με την ως άνω ρήτρα, η οποία περιέχεται σε σύμβαση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, σκοπείται να απονεμηθεί αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία στα δικαστήρια που υπάγονται στο δικαιοδοτικό σύστημα του εν λόγω κράτους μέλους.
- 47 Κατά συνέπεια, από τις ιδιαίτερες περιστάσεις της προκειμένης υποθέσεως, όπως αυτές διαπιστώθηκαν από το αιτούν δικαστήριο, προκύπτει ότι μια ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, πληροί τις απαιτήσεις σαφήνειας οι οποίες υπομνήσθηκαν στη σκέψη 43 της παρούσας αποφάσεως.
- 48 Εξάλλου, όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 44 των προτάσεών του, πρέπει να επισημανθεί ότι μια ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ «των δικαστηρίων» συγκεκριμένης πόλεως κράτους μέλους παραπέμπει σιωπηρώς πλην σαφώς, για τον ακριβή καθορισμό του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου πρέπει να ασκηθεί η αγωγή, στο σύστημα των κανόνων της κατά τόπο αρμοδιότητας που ισχύουν στο εν λόγω κράτος μέλος.
- 49 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία, αφενός, περιλαμβάνεται στους γενικούς όρους συναλλαγών του παραγγελέως που μνημονεύονται στα έγγραφα επικυρώσεως των συμβάσεων μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών και διαβιβάζονται κατά το χρονικό σημείο της συνάψεως των εν λόγω συμβάσεων, και η οποία, αφετέρου, ορίζει ως έχοντα διεθνή δικαιοδοσία τα δικαστήρια συγκεκριμένης πόλεως κράτους μέλους, πληροί τις απαιτήσεις της διατάξεως αυτής σχετικά με τη συναίνεση των συμβαλλόμενων μερών και τη σαφήνεια του περιεχομένου της εν λόγω ρήτρας.

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 50 Ο κανονισμός Ρώμη I, δυνάμει του άρθρου του 1, παράγραφος 2, στοιχείο ε', δεν έχει εφαρμογή στις ρήτρες παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας.
- 51 Επιπλέον, όπως προκύπτει από την απάντηση στο δεύτερο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία προς εκδίκαση της διαφοράς της κύριας δίκης. Επομένως, δεν εναπόκειται στο εν λόγω δικαστήριο να αποφανθεί επί του κύρους της ρήτηρας κατά την οποία το γαλλικό δίκαιο είναι εφαρμοστέο στις επίμαχες συμβάσεις, κύρους το οποίο επίσης θέτει υπό αμφισβήτηση η Hőszig, επικαλούμενη το άρθρο 10, παράγραφος 2, του κανονισμού Ρώμη I.
- 52 Κατά συνέπεια, παρέλκει η απάντηση στο πρώτο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 53 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία, αφενός, περιλαμβάνεται στους γενικούς όρους συναλλαγών του παραγγελέως που μνημονεύονται στα έγγραφα επικυρώσεως των συμβάσεων μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών και διαβιβάζονται κατά το χρονικό σημείο της συνάψεως των εν λόγω συμβάσεων, και η οποία, αφετέρου, ορίζει ως έχοντα διεθνή δικαιοδοσία τα δικαστήρια συγκεκριμένης πόλεως κράτους μέλους, πληροί τις απαιτήσεις της διατάξεως αυτής σχετικά με τη συναίνεση των συμβαλλόμενων μερών και τη σαφήνεια του περιεχομένου της εν λόγω ρήτηρας.

(υπογραφές)